

הַלְכֹות שְׁבָת סִימָן שְׁלוֹן

הַלְבּוֹת שְׁבַת סִמְן שָׁלוֹן קפב באר גוגלה וושונגים, שהם נפוחים מלחולותיהם הPIO (מהירל) (נד) (יען לפקון סימן תרנד): יב שטאנים שיבישו (נה) באביהן (נו) וכן אין שיבישו ברומו בו. (ו) החולש מוקם בשבת (נו) *סִיבָּה, אַפְּרִילְבִּי שָׁהָם בעוקרים (נה) לעבנן טמאה: יג אסור להשפטש (נו) בצדדי קאיין, אבל בצדדי צדדין מפר. אלפיך (ס) אסור לסתוך הפעלם (סא) לצדדי קאיין, דכי סליק בה משפטש הצדדין, אבל אם יש יתד פרעה בצדדי קאיין (סב) מפר לסתוך סלום עליון, דקהה לה יתד הצדדין וסלום צדי הצדדין. ואם געץ בו יתד ומולח בו מלבללה, כיתדר גערא הצדדין (ס) (ס) ומלבללה הצדדי הצדדין: הנה יומתור לנע באלאן,

באר היטב

אליה ובה הינה על מ"א דחקלא בון בון אילו לעשubs, אלא ש"ו"ל דמענה לא קם, ועודיא אלין: בש' נמי קשלות גלא דסבא אווי קאלין לח דק שפדרות בעביסיג, ובן הא קהילין דק קב' בש"ס מדרש רשי' סען: (ט) ורבכלה. ומפ' לטל חפץ מהבללה. אבל הבללה עצמה אסורה לטל דקשותהמש בתר שתחא ואזוזן; ובן קפלהלה גלימה באילן עצמו אסור לטל מkapלהלה דקם שמש

באור הלהכה

כל הימי דמי לא מפחד בזענאה טפי מעלי, וענן באללה רבה שגשגר בערץ עזינה. ונראה לי שמדובר באירועים קראתניים לא סבירו לחו כן, מתקדשו גםם מטה נאצפר רב: כל קל קומס שאסדר מפבי פרטראיה עאן אפלול-הבחרי עזאנין אס-טראיה^[44].

אלאי דבנה בבר נויזא אפלול בפראטסיא, אין מען לחשיטם: *

פְּלַקְלַפְאָא בְּנִין כְּפָרְקָהָא: נְשָׁן אָמְרִים דְּאַפְּלָלָן בְּשָׁרָה שְׁפָרָה תְּן וְעַזְצָהָן וְכַנְּמַבָּאָר בְּרָקָה בְּתָרָא
הַדְּרִין נְבָשָׁן קָאַילָן אַפְּלָלָן לְגַמְרִי דְּמַנְוָן שָׁאַין גְּנוּן מְתִלְוִין וְכַנְּמַבָּאָר בְּרָקָה בְּתָרָא
[הַדְּרִין נְבָשָׁן קָאַילָן אַפְּלָלָן בְּנִין דְּעַלְלָלְפָטִים אַסְטָרָה בְּנִין]
אַפְּלָלָן בְּנִין דְּעַלְלָלְפָטִים אַסְטָרָה בְּנִין אַקְרָבִים וְכֵן
הַפְּרוּדוֹת נְגִי קְהַרְבִּין בְּאַילָן וְכֵן פְּרִיְה שְׁמַפְרָשָׁס אַוְהָוָה בְּנִין אַקְרָבִים וְכֵן
בְּנִין קְשָׁמְתָה אַדְמָן, עַן שָׁם פָּאָרְכִּוּתָן, וְנִרְבָּה פְּזָקִים [נוֹשִׁי] חַזְוּפָה שְׁבָתְקִין
עַבְדִּי דְּהָיָה בְּמַחְבָּרָה וְנִרְשָׁבָה בְּקָהְדוֹשָׁו, וְצַעַת אַלְיהָ נְבָה וְתוֹסְפָה-שְׁבָתְקִין
סָמָס סָמָר בְּנִין^[52] סָמִירָה בְּנִין מְחַבֵּבָה קְבָשָׁן אוֹזְבָּשָׁן וְכֵן
עַזְבָּה אַפְּשָׁר דְּרַבְבָּן אַפְּלָלָן יְלָשָׁן מְעַט כֵּן גְּרָבָה קְבָשָׁן אוֹזְבָּשָׁן וְכֵן
עַזְעַזְדִּין גּוֹעַן מְחַלְלָה, אַפְּלָלָן אָם יְכַשֵּׁה לְגַמְרִי פְּתָרוֹ על הַפְּרוֹת וְעַל
דְּכַמְלָלִשָּׁן דְּמָנָה, וְגַזְן בְּמַשְׁנָה בְּרוֹהָה כְּהָשְׁפָטָה בְּשָׁם כְּמַגְנִי-אַקְרָבִים לעַזְנָן
עַשְׁבָּים בְּשָׁם, דְּלָלִיל עַלְפָא, קְנָן אָף לְדִתָּת נְרַבְּבָהָם, פְּטָרָה, וְכֵל קְרָבָם
פְּשָׁטוֹת דָּם הָאָרְצָה דִּידָה וְהָאָשָׁדָה דִּידָה וְלְאַלְיָתָה עַשְׁבָּתָם כְּלַשְׁהָא, וְאַפְּעַל-לְדִי
מְלִכְוָן לִפְטוֹת סְחִיקָה וְרִישָׁא הָוָה, וְכָדְיאַתָּה בְּתְּרָאָה כְּבָשְׁתָקִין גַּג, וְזַבְדָּרָה
גַּמְבִּין כְּהַרְקָפָת בְּשָׁבָתָקִין גַּג עַמְדָה בְּלַעֲגָן קְלָשָׁהָקָה. עַן שָׁם, וְכֵן קְרַשְׁקָה^[53]
שָׁם בְּהַדְוִישָׁו, וְגַזְקָא מְגַהָּה בְּאַעֲנָה וְלַזְאָו דִּידָה אוֹבָגָם שָׁאַיְוָה צְרָפָה לִפְטוֹת.
לְלַגְנָן קְצִירָה, וְגַזְקָא מְגַהָּה דְּאַסְרָן דְּרַגְנָן לְשָׁן בְּנִזְדָּא, הָאָה מְפָה שְׁפָטָבָקָר קְרַשְׁקָה^[54] שָׁם
בְּהַדְוִישָׁו, דָּמָה אָשָׁעָה דִּידָה וְהָאָשָׁדָה דִּידָה וְלְאַלְיָתָה עַל-לְדִי
דְּמַנְיָה טְלָטוֹל מְנָאָה, וְכָדְיאַתָּה בְּנִין בְּעַמְדָה, עַן שָׁם; דָּהָ אַיְוָה, דְּמַלְאָה שָׁם
פְּקָהָבָר סְפָקָהָים דְּבַקְעָהָן דְּזָאָה טְלָטוֹן קְשָׁהָם שְׁלָא נְחָנָן לְזֹרְעָה. אַפְּלָלָן
בְּשָׁחָבָהָן לְזֹרְעָה אַפְּעַל-לְדִי שְׁלָא הַשְׁרִישָׁוָה אַסְרָה עַל-לְקָלְגָּנִים מְדַרְגָּנִים
לְהַקְרָעָה, וְגַזְקָא בְּנִין שְׁמָדָה בְּנִין שְׁמָדָה וְכֵלְפָרָשָׁה עַל-הַקְרָעָה
דְּמַנְיָה קְשָׁעָם בְּנִין סְפָקָהָים דְּמַנְיָה כְּלַשְׁהָא. דְּרוֹקָה קְשָׁתָה לְפִי הָה, דְּלָפִי בְּרַיְוָה נְשָׁלָה
עַצְמָהָן: * וּמְטוֹרָה לְגַע בְּאַלְלָה. כָּבָר בְּאַרְמִי לְצִיל בְּעַסְרָה אַבְשָׁמָה
בְּרַוְונָה דְּבָמָנוֹ דָּעַן עַזְלָן קָאַילָן הָאָה כְּדִין דָּעַן גְּשָׁעָן גְּבָקָהָן קָאַילָן,
וְכַמְבָאָר בְּנִזְדָּא בְּשִׁיס פְּזָקִים. וְעַ, בְּיִפְּרָקָב בְּדִתְגִּיהָה הָרָה מְבָאָר בְּאַזְן
אַסְאָר אַלְאָה שְׁנָשָׁעָן בְּכָל פָּחוֹה. עַן שָׁם סְטִיבָה נְאָרָה בְּיִשְׁמָשׁ לעַזְנָן בְּהַמָּתָנָה,
הָאָה כְּדִין גְּבִי אַילָן, דְּקָלָהָה סְדִ טְבָאָה נְיָהָה, וְכֵן מְשָׁמָעָה שָׁם בְּרַשְׁבָּי, עַשְׁ,
קְנָן קְתָבָה בְּהַדְוִיאָה בְּנִאָרָה בְּשָׁבָתָקִין גַּג, וְכֵן הָאָה שָׁם בְּיִרְשָׁלָמִי, וְמַסִּים שָׁם.

תקדים אילן מקורי: (סא) **לצדדי האילן**. פרוש, לזכרו: (סב) מתרמת משום דתינו לה נבד וכבר. ותיקר שרלא יטבם ובגלו על הימר (ב) והבלפה פצדוי צדרין. לפיכך מתרם להימר בה פרות ולשל

שער הצעיר

שאיל ים [קְרִירָה] וְסָבָרָה דְּבָרָה קְדֻשָּׁה יְכַל לְקַבֵּץ מִצְמָה. אָפָלָה אָמָן בְּלִים בְּשַׁבְּתָה סְמָמָה לְשַׁבְּתָה סְבָבָה, דְּבָרָה קְדֻשָּׁה קְדֻשָּׁה קְדֻשָּׁה (כ"ז). אַמְּרָבָטָם: (ג"ה) קְרִירָה קְדָרִים וְלְשָׁבָבָה:

Tél (France) : 01.80.91.62.91

Tél (Israël) : +972 77 466 03 32

contact@torah-box.com

חלבות שבת סימן שלו שלו

ובכל בד שלא יגדר (בci בשם א"ח). בוד עמק אפלו מאה אפה מפַר לינד ומלולות, ומטפס ויונד ומטפס ועולה, ולא היישן שם ישב קרען בירדרתן געליתן טו:

שלז דין כבוד הבית ודבר שאינו מתכוון, וכן ד' סעיפים:

א) זכר שאין מתרון מתר, והוא שלא יהיה (ב) פסיק בירשה. (ג) חלוף גורר אדים משה כסא ופסל, (ד) בין (ה) גדולים בין קטנים, ובכלב שלא יתבונן לעשותות קריין. יומתר (ו) לרבע הבית, בין שאין מחייב להשותה גמות אלא שלא עלה האבן: ב' *איסור (ו) לבב הבית

באר היטוב

(ח) גָּדוֹלִים. אֶכְלָל גָּדוֹלִים מְאֹד אָסֵר לְגַדְרֵי דָּקָר פְּסִיק רִישָׁה בָּגָדִין; וְאָסֵר פְּסִילָה צָר וְצָבָאָתָל חַפְזִין מִן הַכְּלָלָה מִן הַאַילָן. בְּכָל דָּשָׁוָה חֲדִיר, וְאַסְטָר אַפְלָל בְּקַרְבָּעַ של שָׁשׁ בָּאָר, כְּאָר, עַל שָׁעַרְתָּה; גַּלְעָדָן בְּכָבֵד מִפְּרָט, בְּמַשְׁאָה אַסְטָר, יְשָׁשׁ, כְּאָר, יְשָׁשׁ:

באור ההלכה

(א) דבר **שאינו מתחנן**. זה לשון קרבפים: רברים מפטרים לטעון בשפט, ובשעת עשיין אפשר שטענה בוגלהן מלאכה אחרה ואפשר שלא מטענה¹⁶, אם לא נהען לאזקה מזעקה הפקר¹⁷, וכן פגעה החקבר: (ב) פסיק רישא. פרוש. ביןן דבר שבבודאי מעשה מלאכה שאחנונו¹⁸: (ג) הילדה. פרוש. ביןן דבר שאוין מתקנון מטר, הלכה גורה. דראצ'יל-גב דבגרירתו מזכיר הולדה רחוייש, אפלו קבי לאו פסיק רישא הוא אפלו בקרען דולמים ביוטר אסרו לגורע על במתו, ובין גאנדים ריכול לאחם על יינין מרצף אטו איינו מרצף: (ה) לרבען. כמהות מים על קראע מתחלאים הגנות בעפר ובאבק, אפלו הקבי מטר כין דיאיט אפרטן¹⁹: (ו) ליבור הבית. (ו) דמעזען עטרא מפרקמו,

שער הצעיר

(נ) גם זה שם וווקא במאג'אנ-ארכרטם: (ג) ים של שלמה וווקא במאג'אנ-ארכרטם: (ג) מה'צית-השקל, וכן מושבם בפריז'אנ-גדים. וכן בבאור מלחה: (ג) בד'רבן-בש'ס: (ג) א'בל חופר קערנו במארנו וצ'יאן אלא בלאס'ר ז'. ובכטוט בלאס'ר ז' בטענה רלא בטענה דמאל'קל הוא גל'ירני קערץ'יטים ומ'דרכ'ן הוא דאס'ר גמרא ווש'י מיז' ע"ב). ומכל קוקס דע, ד'הא דק'ק'אן ז' ד'בר שאין מ'תפק ק'שר הא א'כל'ו' בקוקס ד'כ'תב'הן א'יכא א'ס'ר ד'א'ו'ת'א נ'פ' פסקו ה'פוקס'יטים וב'ס'ק'ת'ה' ה'ג'מ'רא ש'ם: (ג) ומאט'ב'ריא ד'אס'ר ב'ה'צ'ר מ'ר'ב'ריא בא'נ'יט'ו' ב'ק'ר'ש'ט'ש לה'קל ב'ז'ה. וא'פ'לו א'ס'ר נ'ח'מ'ר ל'ק'פ'ן ב'כ'ב'ה. מכ'א קיל ט'פ'.

ז'א'ט'ל'ב' בא'נו מ'ר'א'ר ל'ת' ז'ה ב'ג'רא ד'א'נו'א'ה ס'כ'ה א'ג'נ'י: א'אנ'ד. ד'ס'פ'ר'ין ש'ל'ש'ה, ה'ג'א ב'ז'ה ד'ק'חו'ר פ'ל'א'ט'ר ז'. ו'ע'ונ'ד, ה'ג'א ס'ק'ל'ק'ל ע'ל'ז'י' ק'ג'ה'ט' ש'ל'ש'יט'ם ב'כ'ב'ת' ו'ל'א מ'ת'ק'ן' ו'ע'ל' צ'ל'ם, ה'ל'א א'ינו מ'כ'ה'ן' ה'ז'ה ו'ה'ו'ה ד'ק'פ'ס'יק ר'יש'א ד'ל'א נ'ח'יא' לה, ג'ם ב'ז'ה ז'ל'ב'א ד'ז'ה א'ס'ר ד'ר'ב'ן, ו'מ'כ'א'ר לע'ל' ב'ט'מ'ן ש'ו' ט'נ'יר' ג' ו'פ'ג'ה'ה ד'ע'ז'ח ק'ר'ב'יא ש'ם מ'ז'ח ד'ק'ב'ר'יא לה' ב'צ'ל'ז'א ד'אס'ם ה'ר'ב'ר'יא ד'ז'ה א'ס'ר ד'ל'א נ'ז'ה ז' (ה). ו'א'פ' ד'ק'ק'א מ'ק'ר'ל'יט'ם ב'ג'מ'ר'ין ב'ז'ה א'ט'ו' א'ינ'ו ר'יש'א ה'ז'ה (ה). ב'כ'נו ש'ב'ר'יא ה'ב'יה'י'ו'ע' ב'ש'ם ה'פוק'ס'יט, ע'ל'ל'פ'ג'ים ב'מ'ר'ע' ב'כ'ל ה'פוק'ס'יט, ע'ל'ל'פ'ג'ים ב'מ'ר'ע' ב'כ'ל ה'פוק'ס'יט, ו'כ'מו ש'ל'ע'מו ל'ז'ה פ'א'ז'ן ד'ב'י' א'יכ'א א'יכ'ר: (ג) ט'ם ז'ה נ'ס'ר ב'ה'ס'פ'וט ו'ה'ר'א'ש' מ'ר'א'ר. ו'ג'ס' ר'ש'י' ס'ב'ר'יא לה' ב'ז'ן ק'ד'ר'ו'ה ב'ז'ר' כ'ח ע'מ'ד א' ד'ב'ו'ר' ה'מ'ת'ח'יל ז'ל'ה'א, ו'כ'מו ש'ל'ע'מו ל'ז'ה פ'א'ז'ן ד'ב'י' א'יכ'א א'יכ'ר: (ג) ט'ם ז'ה נ'ס'ר ב'ה'ס'פ'וט ו'ה'ר'א'ש' ג'ע'וד פ'ג'ה פ'וק'ס'יט ק'ג'מ'ש'כ'ים א'ח'ר'ה'ם, ו'ל'א ב'א'רו' ד'ב'ק'ס'יט א'ס'מ' ה'כ'ג'נ'ד' מ'ש'יט' ס'ל'ט'ל' ז'ב'ר שא'ז'ן ק'ן ק'מ'ז'ן, ו'כ'נ'ז'ר ז'ה ב'ק'מ'ד'ק'י' ו'כ'מ'ל'ח' מ'ל'ות פ'ק'ן ב'ל' ה'פ'ל'יט'ם ב'ס'ג'א ד'מ'כ'ה'ת' של' ח'מ'ר'ה. או' מ'ש'יט' ג'מ'א ע'ל'ז'י' ה'ח'פ'יר'ה, ג'ם ב'ז'ה ל'יכ'א א'ס'רו'א א'ז'ו'ר'א. ו'ה'ב'ר'יא ד'ק'א'מ'ר'ה ד'א'ינו א'ל'א מ'ש'יט' ש'ב'ת'ם, ה'ח'ט'ע'ם, ד'ה'א א'ינו ז'ר'ך' ל'ה'ק'ק'א, ו'כ'מו ד'א'יח'א ב'ז'ר' ע'ג' ע'מ'ד ב'ג'מ'ר'א. ו'ה'ב'ר'יא מ'ש'מע ד'ה'פ'ג'ה' מ'ש'יט' ס'ל'ט'ל' ע'ז'ר, ו'כ'ן מ'ש'מע ב'מ'ר'ק'ד'י', ר'ע'צ' ב'א'רו' ז'ר'ע' ה'ל'ב'ו'ת'.

א מסקנא דגמרא
שנת ביב רבכעה
דוחתי ב פט
ג מסקנא דגמרא שבת
אייה ד טר ביטט
הרבנן בפר נא

הַלְבָות שְׁבַת סִימָן שְׁלֹו שְׁלֹז

כיאורים ומוספים

שורתצת ממנה היא צמיחת התבואה, מ"מ אין זה משנה את שם המלאכה. נראה שם שכתב שאך זה דומה לניטוש ולהשקייה, שיש בהם גם ייפוי הקרקע וגם ייפוי בח העמידה שברקע, ומשום כך מחלקו רבה ורב יוסף (מדוע קטע ב, ב) האם יש בהם אף מושם נטען. (3) וכן החורש בעץ נקב, דעת דגרין קריין (חוט שני ח"א פ"א ס"ק א) שחייב מושם חורש, ואפלו אם אין בו רוחם, משום שהעפר הנמצא בו נחسب כמחובר לקרקע עולם.

ולחוב דבר בקרע, כתוב ל�מן (ס"י תעח ס"ק צא) שאסור מושם עשיית גומא, אך דבר שזהה נערך בקרע ועל ידי שיזיבו את העשה גומא בקרע כתוב (שם) שמורר להזיר על השבת.

(4) משמע שדי במה שධיא רואה להרעה אף על גב שאינה עמודת לזרעה, וכן כתוב האגלו טל (חו"ש ס"ק טז), והוסף, שככל מקום שאיתו שמד להרעה או להזיר כב אדם נחשב אויה להרעה. מאידך, בשיטת שבת הלווי (ח"ז ס"ג ס"ק ב) כתוב בשבודה שאינה עמודת להרעה אין חייבים על השוואת הגומota משום חורש. אמונם לעין השקית השדה, משמע בשעה"צ לשעל (ס"י שלו ס"ק יח) שאין חייבים עליה משום חורש אלא בשחיא שדה העומדת להרישה. [ובטעם החילוק ואהה חוט שני ח"א פ"א ס"ק ד].

שיטוט על הדר שאינו ראוי להרעה, העשוי בו כעין מדרגות וממלאים אורחן עפר ועל ידי קר טיה ראיו לזרעה, כתוב בשיטת שבת הלווי (ח"א ס"ז עה) שהעשה בון החוי משום בונה.

(5) וכן העושה גומא בבתי כדי להטמין בה החפצים וכדר, ואפלו גומא כל שהיא, מביאר גםי (שבת בב, ב) שחייב מושם בונה.

וכן להפוך גומא בעפר הנמצא בכל, כתוב ל�מן (ס"י תעח ס"ק צא) שאסור, וכותב החוי אודם (ח"ב כל מ"ס"ב) שאיסורו מושם בונה. והוליך מעט קמח מכליל מלא קמה, כתוב הרמ"א ל�מן (ס"י תקו ס"א) שאף על פי שעושה ברכר גומא בקמה, מ"מ מותר הדבר. ובטעם הדבר כתוב המשניב שם (ס"ק ד) שאין אסור עשיית גומא אלא בעפר, אבל לא בבריר מאבל.

(6) וכן המפנה אשפזה מוחדרו או מחרחוב, כתוב לעיל (ס"י רמדר ס"ק יג) שכן שמתנקן בך את החער או את הרחוב, אסור לעשות כן. והחוי אודם (שם ס"א) כתוב, שאיסורו מן התורה מושם בונה.

אמנם, לען אדם שהכנים לכיבתו עבר בערב שבת ויחד לו קין זיה, כתוב השווייע לעיל (ס"י שח ס"ל) שעפר זה אינו מוקעה ומותר לעשות בו כל צרכיו, כתוב המשניב שם (ס"ק קבג) שכשוטל מהעפר יזהר ליטול בשוה כדי שלא יעשה אומה, ומשמע שאף על פי שמיישר בך את קרקע הבית ומתקנה, אין בזה מושם בונה. ובנעם החילוק כתוב הכלכלת שבת (אות לד), שכן שאין העפר בכלל לקרקע הבית [שהדי הבניטו ליבור נמייקין, שימושה הנק שנארד לפנ הקב"ה, און זה משנה באיזה אופן גודל לעשות בו כל צרכיו], אין וטילתו נחשבת כתיקון הקרקע מה שאין כן באשפזה שמדובר בפרש וטיט המחוורבים לחער ולהרוחב ואין דרך לפונתב.

ולפיכך נחשבת נטילות כתיקון החער והרחוב.

(7) וכן החולש עשבים ובדם, ואפלו כל שהוא, כתוב בביבה לשלול (ס"י שלו ס"יב ד"ה החוי) שחייב מושם חורש, כיון שהקרקע מתקפה בך. וכן המשקה שדה העומדת להרישה, כתוב לעיל (ס"י שלו ס"ק כה) ובשעה"צ שם (ס"ק יח) שחייב מושם חורש ואף על גב שאינה זיהעה, כיון שהמשם מופרים את הקרקע.

ולחטיל מי רגלים בשדה, כתוב החוזיא (שבמיעת ס"י יח ס"ק ב) שכן שהוא מלאכה כל אחר יד, וגם אין מתקפה בך את הקרקע, התיר לעשות כן מפני כבוד הדריות, ואין בך מושם חורש. ולענין איסור לישת, ראה מה שכתבנו לעיל (ס"י שבא ס"ק נ).

המסקל אבנום מהשדה, כתוב הריח (שבת עג, ב) בשם הירושלמי שהחוי המשך במילויים עמוד 66

[מש"ב ס"ק סג]
מפני שעילן יזרעה משפטמש באילן⁵³).

(53) ועוד הרישב על עז, דעת הנרשאי אוירעך (שבזכ פ"ג הע' מא) שאינו דומה לסל המונח על העז הנחשב כבזיד האילן, וכן מותר ליטול דבר מתרך ידו של היושב על העז או לתת דבר לתוך ידו.

סימן שלז

דין כבוד הבית ודבר שאין מתקבון

[מש"ב בקדומה]

הורש הוא אפק מל"ט אבות מלוכות⁵⁴ וככ' ראו טוב לזרעה⁵⁵ וככ' ולבן החופר בשדה או שעשה קריין⁵⁶ וכו', וכן כל המשפט גמota במקום קראוי לזרעה⁵⁷ וכו', ואם קנה זה בבית, חיב מושם בזינה⁵⁸, שמתנקן בפנין על-ידי זה⁵⁹, וכן כל מה שעשו שלייפות סרקע הוא חולנית חורש וטיב בכל-שהוא).

(1) ואף החורש על ידי בהמה מהירשה שהיוד שלה כבירה ואין ציריך להחזוק בה בשעת החירישה, ואין תפקדו אלא להציג את הבהמה כדי שתחלך לפני תלמידי השדה, כתוב החוזיא (או"ח ס"י לו ס"ק ב) שחייב מושם חורש, שכן שכך דוידך החירישה בבהמה, אין הבהמה נחשבת אלא בכלי ביד האדם, וכל מעשי הבהמה מותיחסים לאדם. וראה מה שכתבנו לעיל (ס"י רמדר ס"ק 5).

ואף שני בני אדם החורשים ייחה, באופן שאחד מהם עמד על יתר המחרישה כדי שתהאר באדרמה בשעת החירישה, והאחר מנהיג את הבהמה או מוליך בעצמו את המחרישה ללא בהמה), כתוב החוזיא (שם) שהמנהיג את הבהמה הוא והשחיב מושם חורש אוו המוליך את המחרישה, והוא קש בשודך לחושך באופן זה, אבל אם אין דרך חירשה בך, רעת הגראן קריין (חוט שני דיא פ"א עמי צד) שאינו חייב מושם חורש, ואין זה נחשב כמלאה שעשאה בני אדם, שפטורים מהם. וכן החורש על ידי מבנה חשמלית, דהיינו שמכובין אותה לפני תלמידי השדה, כתוב החוזיא (שם) שחייב מושם חורש, ביך שהעמדת הבונה על השדה והכונתה לצורך החירישה, זו זויא דרך מלאכת החירישה, ואין המונח נחשבת אלא כבלי ביד האדם.

ודוקא במלאות שאין דרך לעשווון אלא על ידי בהמה ובכדר, אבל מלאות שהחרך היא שהאדם עשה ארון בכדור, כתוב החוזיא (שם ס"ק א) שאין חיים עליהן בששים אותן על ידי בהמה ובכדר, וכן שמבואר בשווייע לעיל (ס"י שבד ס"י ג) לעין מלאות חולש, שמיוחר לאדם להעמיד את בהמותו עז: עשיים מוחדרים על מנת שתתחלש ותאכלם. והוסוף החוזיא (שם) שאף על כב שלעין חובי ניקין נחשב העשה בון האדם המזיק נלדעת הרשב⁶⁰ מ"מ לעין שבת אין דין כהן כה, שرك בענין, שימושה הנק שנארד לפנ הקב"ה, און זה משנה באיזה אופן גודל הנזק, מה שאין כן במלאות שבת, טעריהות האדם במלאה היא שנשנאה לפני הקביה, ולפיכך אין זה נחשב מלאכת האדם.

ומונת חירישה החשמלית, שלאחר שבעפיעל אותה האדם הורשת ללא מען יד אבד, כתוב החוזיא (שם ס"ק א ד"ה חורש) שנראה שבעפיעל המכונה חייב מושם חורש, מושם שפעלה החירישה של המכונה מותיחסת למ"י שהפעילה. ואם אין האדם שבעפיעל את המכונה, אלא רק מכיר את המניעת והמכונה פועלת מלאה, כתוב החוזיא (שם) שהחירישה שעשית על ידי המכונה בכח ראשון וראשון וראי שמתיחסת אל האדם וחייב עליה מושם חורש, והוסוף, שיש לצד שאפיין החירישה שנעשית על ידי המכונה בכח שני, חיים עליה מושם חורש.

(2) ואף חירישה הנעשית בשירה ורועה, שאינה מועלה להרעה אלא לעמיהות התבואה, כתוב החוזיא (שבמיעת ס"י יח ס"ק א-ג, ואו"ח ס"י קלה הערות מ"ק ב, ב) שחייבים עליה מושם חורש ולא מושם נטען, שכן שהמלאה היא חירישה ייפוי הקרקע, אף על נב שהחטעהל

מילואים

66

הלבות שבת סיון שלו

המשך מועד קודם

לעבור דרכו, דינו בעצין שאינו נקוב, ורעת הגראי קרליץ (הילכות שדה, תשמ"ז עמי 21) שאון הינקה מפעעת דרכו, ורעת בעצין מותכת, וכן דעת הגראי'ש אלישיב (וחילכות שדה שם). [נאמית, בדרך אמונה (פ"א מהל' שמיטה יוון בלילה ס"ק ק) כתוב בשם הגראי'ש אלישיב שיש לחומר ליחסיבו בעצין נקוב, מושום שאון אנו יכולים להכריע במציאות שחייב לא קבעו את דיניהם].

שאינו נקוב העשי מחרת חיב בערלה מוהתורה, ואילו הנטרע בעצין שאינו נקוב העשי מותכת אינו חיב בערלה אלא מדרבנן, ואם עשי העצין מעין, הרי זה תלוי במחלקת הפוסקים, ויש להקל שאינו אלא מדרבנן.

עכיז העשו מפלט尼克, ברוב בשווית שבת הלוי (ח"ז ט"י קס) לעניין שביעית, שאם ירברר על ידי מומחה שאין מים או להוות יכולים

הלבות שבת סיון שלו שלו

המשך מועד 364

אוורורים שיש לחושט ולהחמיר צ' בשאר ספק דאוריתא.

[משוני'ב ס"ק ז]

דפסיק רישא הווא, רבנן ע"ש מה ע"ש ק"ז¹²).
2) ולסתם עם עגלת ילדים על בני עפר, כתוב היקנות השלחן (ס"י קמו בודח'ש ס"ק ב) על פי האמי (ביצה ב, ב) שמותר, ואילו אב עללה גדולה היא, בין שאינה עשרה חרץ, אלא רך כובשת את הקrukע שהתחתמה. והוא הדרן ללכת עם עגלת ילדים על בני עפר שבבית, דעת הנראי' קרליץ (חוות שני ח"א פ"א עמי צד) שאון בויה מושום מלאכת בונה, מושום שגדר מלאכת בונה הוא יצירת בניין, בגין חפירת בור וכד'/ אבל בכיסת קrukע הבית על ידי עגלת, אין לה שיוכת למלאכת בונה. והוותך (שם) שביל זה שההקרקע יבשה, אבל בשחקרע להה יש לאטור, ואין להתר אל אופן שאין בו פסיק רישא.

ומה שהתרחן ללכת עם עגלת על בני עפר, דעת הנראי' אוירברג (ש"כ פ"ח הע' עט) שאון זה רך כמושוליך אותו בדרך ישודה, אלא אבל כמספרה אותה לזרדים, שאף באופן זה אין העגלת עשרה חרץ, אלא רך מרוחיבה את המוקם הכבוש על ידי דוחית החול לצורדים. וחושיק שאלול אם העגלת עשרה חרץ באופן זה, מ"מ אפשר שאון איסור עלשות חרץ בעפר התחות, מבואר להלן (ס"ק ח), שהרי החול נפל מיד ומוכסה את הנושא, ועוד שאון זה אלא חורש בלבד לאחר מכן, וגם אינו אלא מקלקל, ואין

זה פסיק רישא שיעשה חרץ, ולפיכך מותר לעשות כן לכתוללה. ו דעת הגראי' קרליץ (שם) שאון התר להפנות את העגלת לזרדים אלא תוך כדי חילוכה, אבל להפנותה לזרדים כשהיא עומדת במקומה אסור, מושום שבאופן זה הרי היא עשרה חרץ בקרקע, ואין להתר זאת אלא באופן שאינו פסיק רישא שיעשה חרץ.

[שנה"צ ס"ק ב]

אפר בפסיק רישא דלא ניחא לה¹³) וכור, בגודלים ביטור דפסיק רישא הוא¹⁴).
13) והחו"א כרב (אורח ט"י ס"א ס"ק א), שהתר זה של תרי דרבנן בפסיק רישא דלא ניחא ליה, איןנו מוכרע, וכן לו מקור בגמרא.

ולדעתנו, מה שモתר לילך ברחוב על גבי עפר, אף שהוא פסיק רישא ששווה גומות בהילכתו, ביאר הגראי' קרליץ (חוות שני ח"א פ"א עמי עה) שאון זה מושם שנחשב הדבר במלאה לאחר יד ומלאכת

משום חורש. ובשווית שבת הלוי (ח"א ט"י עה) כתוב, שלדעת הרמב"ם איןו חיב מן התורה משום חורש, כיון שאינו ששה מעשה בגוף הקרקע.

[משוני'ב ס"ק א]

ואפשר ששלא ע"ש מה ע"ש¹⁵), אם לא נחפכו לאזקה מלאקה מתקי'ו).
8) ואף שככל ספק דאוריתא יש להחמיר ולהשוש שמא יעשה איסור, ביאר החוו"א (אורח ט"י ב ס"ק א) שלענין זין איןו מתכין בעשיות מלאה בהשבת. העדר חכונה מובלט את מעשה האדם, ומミלא נחשבת המלאכה כנעשה מאליה, ואני מתייחסת כלל לאדם שעשה אותה. המלאכה כנעשה מאליה, ואני מתייחסת כלל לאדם שעשה אותה. 9) ואף בשמתכן נס למלאכת איסור אלא שעיקר כוונתו למלאכת היתר, דעת הגראי'ב שיברג (חו"דשי בתריא ט"י רג' ס"ק צט) שנחשב הדבר כיינו מותבן ומורה, והמא ראייה מדבר המשיבג (שם) שמותר לומר לשפהה להניח תבשיל שהתקודר על גבי התנור המוחמס את הבית, ולאחר מכן למלר לה להטיק את התנור כז' לחם הבית ועל ידי כן התהמם התבשיל שעליון. ואף על גב שכנות השפהה בהסקת התנור גם לחם את התבשיל, אכן כיון שעיקר כוונתא אינה אלא לחם הבית מפני העינה זהה מותר כי הכל חולים אצל עינה' כמבואר בט"י רעה, ואף מטעם אמרה לעברם אין לאסור כמבואר שם) הרי הדבר מותר. ומבראש שאף באופן זה נחשב הדבר איינו מתכין ו/orח ארכות שבת ח"ג פ"ל ס"ח הע' יט.

[משוני'ב ס"ק ב]

פרק, שבודאי ע"ש מה ע"ש מלאקה בתקנית¹⁶).
10) ואילו באופן שאינו אלא קרוב לוודאי שתיעשה המלאכה, כתוב בבה"ל לעיל (ט"י רענ' ט"א ד"ה שם) שנחשב הדבר כפסק רישא ואסור [ובן כתוב לעיל (ט"י רענ' ט"ב ס"ק ב ו ט"י שח' ס"ק קנא)]

[משוני'ב ס"ק ג]

דאפשר שפיר שלא פקי"ז בקנוקע¹⁷).
11) ולא ודוק באופן שיש ספק אם יעשה מעשה איסור, אלא אם בשפהה אם יש איסור במעשה שעה, בגין שסוגר תיבת ורש ספק אם יש בה זבוב וואם כן יש בסגירת התיבת מושם איסור צידם, ברב בביה"ל לעיל (ט"י שטז ט"א ד"ה ולכון) בשם הט"ז, שנחשב הדבר כיינו מותבן' ומורה, ומבראש שאף בשפהה הוא באיסור תורה, ואין

הַלְבּוֹת שְׁבַת סִימָן שְׁלֹו שְׁלֹו

המשך מעמוד הקודם

14) ובטעם הדבר ביאר הוגrin קרליין (חוות שני ח"א פ"א עמי צ"ג, שכיוון שלפעמים נהוג לו בעשיות החבירץ, יש להחמיר בדבר בכל אופן. ובכך הוכח העורק השולחן (ס"ד), והוסר שאפשר שחוותים שמא יבוא להשות אחר כך את החזריתם שעשה [אנטם בשעה זאת להלן (ס"ק ג') לא משבען ק'].

[מש"ב ס"ק ה]

ואפללו בקרקע שאינה מרצפת מפרקית¹⁴).

15) ואפ"ל פ"י שכבת לעיל (ס"י שכ"א ס"ק ג') שאסור להטיל מ"ר גלדים על טיס או על עפר משומם איסור לישה, אף בשאייט מגלבס ייחד, מ"מ בענינו אין איסור לישה. ובטעם הדבר ביאר הגרש"ז אויערבך (שש"ב פ"ג הע' ס). שכין שאיתו שפוך אלא מעט מים, אין זה קיום בשבת. אומנם, לאבל את החול והמים יחו"ר, ובדרך שיעושים הילודים, כתוב הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק ג') שאף על פ"י שאין לו קיום בשבת, מים אסור.

שאינה צריכה לופחה, אלא מושם שכל מלאכה שאדם עשה כשהולך לפני תומו, אינה נשבת מלאכה כלל, ואין בה צורת מלאכה כלל, ומזהר לשוויה בשאייט מתקבון לעשויה המלאכה, והוא בין מה שכורב הביה"ל לעיל (ס"י שטו ס"י רדה ואפיילו) בש"ה הפטמי, שומרה לדוחן על שמות ולחורגת כשהולך לפני תומו [לדעת הראשונים שמלאכה שאינה צריכה לופחה אינה אסורה אלא מדרבנן], אף על פ"י שאין היא מזיקה כלל, ועל כרך מושם שהריגתה באומן זה אינה נשבת מלאכה כלל, ואם לא נהוג לו בעשיות הדבר מושם דיאיסור שיש בכרך, כתוב הגרש"ז אויערבך (שווית מנהת שלמה ס"י צ"א אות ט) שנחשה בפסק רישא דינחא ליה ואסור. ובמקום צער, כגון מי שנבנה לבתו צבור ורוצה לטגרו את החולן מפני הקורו, כתוב במשניב לעיל (ס"י שטו ס"ק ח) שאם אינו רוצה כלל בצדית העיפור מותר לו לסדר את החלון, ואף על פ"י שהוא רישא דינחא מושם שהאיסור לעצם את הצלון [כיוון שאינה נישרת בבית].

הַלְבּוֹת שְׁבַת סִימָן שְׁלֹח

המשך מעמוד קפה

ע"ח כתוב שיש להחמיר שלא לשחק בבדור או ביגלוות' מוחץ בבית אפ"ל במקומות מרווח. ורק בתרון הבית או על השולחן מותר לשחק בגדים. וכן דעת הגרש"ז אלישיב (שלמי יהודה פ"ה ס"ק ג') שזומנינו מותר לשחק בבדור בבית. אכן הקצתות השולחן (ס"י קמו בהה"ש ס"ק ט) אסור לשחק גם בתוך בית מרווח ואפ"ל שרוב בתיהם העיר מרווחים.

[מש"ב ס"ק כא]
בעצמות וכ"ה¹⁴).

24) בלהמות משחק הישחטנו, כן כתוב בשורת מנהת יצחק (ח"ג ס"י ל').

[מש"ב ס"ק כב]

פרווש, גרא"ד או אומ"גרא"ד בלאשון אשכנז¹⁵).

25) והיוו הדשוחק המכונה בימינו יוג או פרט. ולגי משחק 'מנוטול' שמשחקים בו בכספי מרווחה, עדיף הגרש"ז אויערבך (שש"ב פ"ז וע"פ פ"ז) שכין שאין משחקים בכספי מפרש, אין לחוש לכך שהוא משחק העשויה להזחיח ולהחטיר. ועדת הנגרין קרליין (ס"יוו השולחן פ"ג הע' כ') שמן הדין אין לאסורה, ביך שחזה ר' משחק, ומ"מ אין זה כבוד השבת להרגיל את דילhim במשחקים מעין אלו, ועל כל פנים אין להחות בידם כמשחקים מעצם, אך האב אל ישחק עמהם.

ומשחק שהדריך היא לכתוב בו בעה המשחק, כגון רשימות נקודות הנקודות או המפסידים, כתוב החוי אדם (ח"ב כלל לח' ס"א) שאסור לשחק בו בשבת, גיראה שמא יבוא לח' בתיבה. וכן תשbezים או חזרות שהדריך היא לכתוב בחם בעת התרוגם. דעת הגרש"ז קרליין (ס"יוו השולחן ע"מ ק"א הע' כה) שאסור לעסוק בהם בשבת, גיראה שמא יכתבו.

[מש"ב ס"ק כז]

כתוב אליה רבקה דקון עקר¹⁶).

26) ואפ"ל גולגול מושיען קול, כתוב השו"ע הרב (ס"ז) שאין להחש לבכה, ביך שאינו קול של שיר. ובביאור הגר"א (ס"א) כתוב שהדבר מותר בין בין שככל אין מתקבונים בוה להשיען קול.

[מש"ב ס"ק כח]

לטרכ'ה שלא לצעך שבת הוא¹⁷).

27) ואפ"ל להזכיר את הפירוט במודרגות [אפייל במודרגות שלמן אסורה, שהרי מכוון לקמן (ס"י תקכ"א ס"ק ה') שודיא טרחה גROLלה יונר משלול הפירות דרך אוחבה].

התולעים. ואפ"ל גב שהוא יפטיק רישא דלא איכפת לה' והוא גם תרדרבן וקרובו לוגרמא. אבל אם בלי תנעת ידו לא היה ממשיר השען לפועל, וכן ביוויט הסמור לשבת ומוחמת תנעת דדו פועל השען בירוט, שהוא יפטיק רישא דינחא ליה, נשאר שם בצע"ע, טיסים שבאונפונים אלו אין בנו כח למוחה ביד הדוחנים להקל. מאידך, דעת החוויא (דינטס והבטנות פירג אות יט) שאין לכלת עם שעון כוה. והעת הגריב קרליין (חוות שני ח'יב פל"ז ס"ק ז) שאם הוא כבר ענור על ידו מותר ללבת בו, שחריר במל' גענער בעניין בפני עצמו אין יפטיק רישא' שיתמלא השען, מושם שיתחן שהוא עדין מלא מנערן קורב, אבל אם הסדור מעל דדו אסור לחזור ולענוד, פון שבאונפון זה יפטיק רישא' הוא שייתמלא. [ולגבי שעון דיגיטל המכונן את עצמו על ידי תנעת הדיך, ראה מאור השבח (ח"ד ס"י יד ס"ק מ"ח) שיש להחמיר שלא לענרו מושם חיש בותה].

[שעה"צ ס"ק יט]

ולענין שאר קבר-קצ'נזה¹⁸).

21) וכחוב במשניב לעיל (ס"י רגב ס"ק ב) בש"ה הפטמי, שעריך עין אם לשם מצחיה מותר לנכרי לעורך שעון בשבת (כגון לדעת ומון קראת שמע ותפילה), כיון שיתכן שיש בוה מלאכה מן התורה, ואם כן אסור אפייל במקומות מצחה.

[מש"ב ס"ק יט]

שיכין דורך לנגלגלו הקאגזז¹⁹).

22) וכן לגבי משחק בבדור, כתוב לעיל (ס"י שח ס"ק קנה) שלא הותר לשחק בו על גבי קרקע, מושם חיש השוואת גומחות, ומיט כתוב במקומות המשחקים בו באופן זה, מושם שטוטב שהרוי שונגן ואל יהיו מוזדיין.

[מש"ב ס"ק כ]

אכלו היא מרצפת דלא שיך אצ'וועי גומות גס-פין אסידרא²⁰.

23) ולשחק ביגלוות' בחצר מרווחת כשרוב בתיהם העיר מרווחים, דעת החרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"י שלז ס"ק ז) שאסור, ביך שאין רוח החצרות מרווחת, ווובן שלדים המשחקים בגולות לא ידי חילק בין בחצר מרווחת, ווובן שלדים המשחקים בגולות לא ידי חילק בין החצרות [אבל במתה מרווחת מותר לשחק בחצר], ושונה דינן מטאטווא (שם) ביכן שעוזר דבר המסור לנחלים. וכן בשורת שבת הולי (ח"ט ס"י

